

Rusia a fost condamnată de către CtEDO pentru violarea dreptului la educație în regiunea Transnistreană

La 19 octombrie 2012, Marea Cameră a Curții Europene a Drepturilor Omului a pronunțat în ședința deschisă Hotărârea în cauzele Catan și alții 27 c. Moldovei și Rusiei, Caldare și alții 42 c. Moldovei și Rusiei, Cercavschi și alți 98 vs Moldova și Rusia.

Prin Hotărârea CtEDO din data de 19.10.2012 a recunoscut violarea Articolului 2 Protocol 1 – Dreptul la Educație în raport cu Federația Rusă. În același timp, Curtea a stabilit că Republica Moldova nu se face vinovată de violarea dreptului la educație în cauzele date. În rest, Curtea a considerat că nu este cazul să se expună asupra altor încălcări invocate în aceste dosare.

Curtea acordă cu titlu de prejudicii morale reclamanților 1 milion și douăzeci de mii Euro și 50 mii Euro cu titlu de costuri de reprezentare.

Reclamanții sunt cetățeni ai R. Moldova și locuitori ai regiunii transnistrene, parte a teritoriului suveran al Republicii Moldova, ce se află sub controlul de facto al unui regim separatist, susținut de Federația Rusă. Cauzele au fost expediate în 2004 și respectiv 2006 de către părinți, profesori și elevi din localitățile Râbnița, Tighina (Bender) și Grigoriopol din regiunea transnistreană a Republicii Moldova și vizează încălcări ale drepturilor acestora la educație, la viața privată, precum și ale dreptului la nediscriminare.

În 1992 controlul asupra unei părți din estul Republicii

Moldova a fost preluat prin violență militară și cu suport din exterior. Auto-proclamata administrație a inițiat procedura de adoptare a unei „legi” care urmărea interzicerea utilizării alfabetului latin pentru limba română (definită drept moldovenească) în toate domeniile vieții publice din regiune. Astfel, a fost impus alfabetul chirilic pentru instituțiile de învățământ din regiune, elevii și părinții fiind obligați să accepte această anomalie lingvistică, o combinație a limbii vorbite și scrise, ce nu este utilizată pe larg nici chiar în regiunea respectivă.

Reclamanții în această cauză au fost obligați să accepte educarea copiilor lor contrar propriilor convingeri sau să reziste numeroaselor presiuni din partea administrației ilegale din regiune. Reclamanții au insistat ca instituțiile lor să rămână sub jurisdicția și programul educațional al autorităților constituționale, predarea fiind efectuată în limba română în forma ei firească, cu grafie latină. În consecință, ei au fost supuși unor politici instrumentate de lichidare prin asedierea și blocarea școlilor cu predare în grafie latină, precum și acțiuni de intimidare și persecutare, reținere și „urmărire penală”, a profesorilor, de amenințări și hărțuiri a elevilor și părinților lor.

Două dosare au fost înregistrate în toamna anului 2004, iar al treilea dosar a fost expediat în primăvara anului 2006. Prima audiere publică a avut loc la 9 iunie 2009, cauza fiind declarată parțial admisibilă la 15 iunie 2010. La 14 decembrie 2010 s-a decis desesizarea în favoarea Marii Camere, care a organizat noi audieri la 25 ianuarie 2012.

Reprezentanții victimelor, prezenți în fața Marii Camere a CtEDO, Directorul Executiv al Asociației „Promo LEX” – Ion Manole și Avocatul Alexandru Postica, au menționat că „Hotărârea de astăzi este una istorică având în vedere constatările care au fost făcute și consecințele acesteia asupra situației drepturilor omului în regiune. Sperăm că după această Hotărâre, în special situația elevilor, profesorilor

se va schimba spre bine. În continuare, vom depune eforturi constante pentru a promova și apăra drepturile omului și valorile democratice în acest teritoriu, dominat încă de fenomenul impunității. Drepturile omului, fiind valori supreme recunoscute de întreaga comunitate internațională, trebuie să triumfe și în spațiile închise, unde de regulă se comit dintre cele mai grave abuzuri și nedreptăți. În acest context, salutăm această decizie istorică și mult așteptată de numeroase persoane din regiunea transnistreană a R.Moldova”.

În numele Asociației Promo-LEX și a tuturor celor 170 de reclamanți, Ion Manole și Alexandru Postica exprimă sincere mulțumiri partenerului de litigare [INTERIGHTS](#); [Open Society Institute](#), [National Endowment for Democracy](#) și [Civil Rights Defenders](#) pentru susținere; membrilor Asociației „Promo-LEX” implicați în procesul de litigare; Centrului de Reabilitare a Victimelor Torturii „[Memoria](#)”, Centrului Analitic Independent [EXPERT-GRUP](#), Centrului Educațional [PRO DIDACTICA](#), precum și tuturor celor care au fost implicați pe parcursul a 8 ani de zile în procesul de pregătire, analiză, documentare, expertiză, litigare, traducere, etc.

Pentru detalii suplimentare:

Alexandru Postica,
Directorul Programului Drepturile Omului
Asociația Promo-LEX
Tel. 069104851

Ion Manole
Director Executiv
Asociația Promo-LEX
Tel. 069070800